

Standardy závěrečných prací na katedře tělesné výchovy a výchovy ke zdraví

Základní ustanovení

Standardy závěrečných prací přináší upřesnění požadavků pro tvorbu prací vedených na katedře tělesné výchovy a výchovy ke zdraví (KTVVZ). Při tvorbě závěrečné práce (bakalářské, diplomové, rigorózní, případně závěrečné v ČŽV) jsou studenti povinni řídit se ustanoveními těchto dokumentů:

- studijním a zkušebním řádem MU: <https://is.muni.cz/help/szr>
- aktuálními pokyny děkana k realizaci závěrečných prací a k ukončení studia ve studijních programech: <https://www.ped.muni.cz/studium/bc-a-mgr-studium/statni-zaverecne-zkousky>
- standardy závěrečných prací pro příslušné studijní programy

Bakalářské práce ve studijním programu Výchova ke zdraví se zaměřením na vzdělávání

Cílem bakalářského studia výchovy ke zdraví je připravit absolventa především na výchovnou a pomocnou edukační práci na 2. stupni ZŠ (asistent pedagoga, asistent ozdravných programů, odborník pro předlékařskou první pomoc aj). Absolvent studia má základní kompetence pro výchovnou práci i v dalších školských a neškolských zařízeních. Je též kvalifikován pro činnost instruktora výchovy ke zdraví ve střediscích volného času.

Bakalářská práce má minimální rozsah textové části bez příloh 45 normostran (1 normostrana = 1800 znaků včetně mezer, tj. celkem nejméně 81 000 tisíc znaků včetně mezer). Bakalářská práce může být zpracovaná v jazyce českém nebo slovenském, případně anglickém.

Preferovány jsou výzkumné (empirické) práce, které přináší konkrétní zjištění získaná specifickými výzkumnými metodami. Lze uplatnit i metodické a teoretické práce, které zpracovávají různé metodické nebo teoretické přístupy k problematice z oblasti výchovy ke zdraví. Obsah práce vychází z projektu bakalářské práce, jehož vytvoření usměrňuje a schvaluje vedoucí práce (školitel).

Bakalářská práce musí obsahovat teoretickou část, která tvoří východisko pro hlavní část práce (empirickou, metodickou nebo nově koncipovanou teoretickou studii). V teoretické části jsou představeny klíčové koncepty a poznatky, na které navazují cíle hlavní části (tj. formulace výzkumných otázek, cíle metodické tvorby studenta nebo cíle teoretické studie). Teoretická část práce není pouhou kompilací informací ze základních studijních materiálů či učebnicovým výkladem, ale komentovaným shrnutím toho, co je o tématu práce aktuálně známo a jaké poznatky vyplývají z dosavadního bádání nebo metodických přístupů.

Empirická část práce vychází z výzkumné otázky či výzkumných otázek, které autor formuluje jako vodítko pro realizaci výzkumné sondy nebo teoretické studie. Výzkumná sonda může být kvalitativní nebo kvantitativní. Popsány jsou zvolené metodologické přístupy (a to s oporou o příslušnou metodologickou literaturu), zdůvodněna jejich volba a popsán průběh realizace výzkumu. Požadována je analýza získaných dat a shromáždění výzkumných poznatků pro formulaci závěrů a doporučení pro praxi.

Práce může mít také metodický charakter. Nutné je dodržet základní strukturu metodické části práce: stanovení cílů metodické části, zpracování metodických návrhů a popis ověření metodických návrhů v praxi. Metodický materiál musí mít originální podobu a musí být určeno jeho užití (školní, zájmové, zdravotně preventivní, rodinné, volnočasové aj.).

Práce může mít i ryze teoretickou podobu. V tom případě se jedná o text, který shrnuje dosavadní poznání o výchově ke zdraví a zpracovává příslušnou teorii novým způsobem.

Nezbytnou podmínkou vypracování a obhájení bakalářské práce jsou pravidelné konzultace s vedoucím práce, a to v průběhu všech semestrů, kdy jsou zapsány předměty vztahující se k bakalářské práci. Při výběru tématu bakalářské práce se zohledňuje zájem studenta o zvolené téma a aktuálnost zvolené problematiky.

Diplomové práce ve studijním programu Učitelství výchovy ke zdraví pro základní školy

Cílem magisterského studia Učitelství výchovy ke zdraví je připravit absolventa především na profesi učitele výchovy ke zdraví na 2. stupni ZŠ.

Diplomová práce v magisterském studiu se liší od bakalářské práce především výraznějším zaměřením na teoretické a výzkumné aspekty. Zatímco u práce bakalářské klademe důraz na teoretické a praktické základy výchovy ke zdraví, u práce magisterské je nezbytné zaměření zejména na školské prostředí – na didaktiku výchovy ke zdraví a na podporu a prevenci zdraví ve škole.

Diplomová práce má rozsah textové části bez příloh minimálně 65 normostran (1 normostrana = 1800 znaků včetně mezer, tj. celkem nejméně 117 tisíc znaků včetně mezer). Diplomová práce může být zpracována v jazyce českém nebo slovenském, případně anglickém.

Preferovány jsou výzkumné (empirické) práce, které přinášejí konkrétní zjištění získaná specifickými výzkumnými metodami. Lze uplatnit i didaktické a teoretické práce, které zpracovávají různé didaktické nebo teoretické přístupy k problematice z oblasti výchovy ke zdraví. Obsah práce vychází z projektu diplomové práce, jehož vytvoření usměrňuje a schvaluje vedoucí práce (školitel).

Diplomová práce musí obsahovat teoretickou část, která tvoří východisko pro hlavní část práce (empirickou, didaktickou nebo nově koncipovanou teoretickou studii). V teoretické části jsou představeny klíčové koncepty a poznatky, na které navazují cíle hlavní části (tj. formulace výzkumného problému a výzkumných otázek, nebo cíle didaktické tvorby, případně cíle teoretické studie). Teoretická část není pouhou kompilací informací ze základních studijních materiálů či učebnicovým výkladem, ale komentovaným shrnutím toho, co je o tématu práce aktuálně známo a jaké poznatky vyplývají z dosavadního bádání nebo didaktických přístupů.

Empirická část práce vychází z formulace výzkumného problému a výzkumné otázky (či otázek), které jsou vodítkem pro realizaci výzkumu. V rámci empirické části práce studující zpracovává a předkládá výsledky výzkumného šetření. Výzkum může být kvalitativní nebo kvantitativní. Požadována je analýza získaných dat a shromáždění výzkumných poznatků pro formulaci závěrů a doporučení pro praxi. Pokud je cílem práce vytvářet a ověřovat nově navržené didaktické postupy, studující si v úvodu hlavní části vytkne cíle, kterých chce pomocí didaktických materiálů dosáhnout, a zvolí si cesty k jejich ověřování (např. dotazník, pozorování aj.). Výsledkem takové práce bude zjištění, jakým způsobem se s materiálem pracovalo, zda vytvořený materiál či didaktické postupy přinesly v rámci šetření zamýšlený efekt apod. Nedílnou součástí hlavní části je kapitola, v níž budou popsány zvolené metodologické přístupy s oporou o metodologickou literaturu¹, zdůvodněna jejich volba a popsán průběh realizace výzkumu.

Hlavní část diplomové práce může mít také didaktický charakter. Didaktická část vychází z teoretické části a jasně koresponduje s příslušnými školskými dokumenty. Požadována je přehledná struktura didaktické části práce: cíle didaktické části, originální návrh didaktického materiálu, kritéria, metody a výsledky ověřování didaktického materiálu v pedagogické praxi. V didaktické práci může jít také o propojení nebo využití učiva z jiných vzdělávacích oblastí nebo průřezových témat, případně o témata vztahující se ke zdravotním podmínkám a psychosociálnímu klimatu školy. Za didaktickou práci lze pokládat rovněž vytvoření výukových pomůcek (didaktického aparátu), jako jsou interaktivní učebnice, pracovní sešity, rozpracované plány projektované výuky apod. I zde je součástí práce jejich odpovídající ověření a kvalitativní zhodnocení.

---

¹ Základní elektronický zdroj pro pedagogický výzkum:

<http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/index.php/o-ucebnici/charakteristika.php>

Nezbytnou podmínkou vypracování a obhájení diplomové práce jsou pravidelné konzultace s vedoucím práce, a to v průběhu všech semestrů, kdy jsou zapsány předměty vztahující se k diplomové práci. Při výběru tématu diplomové práce se vychází ze zájmu studenta o zvolené téma a aktuálnosti zvolené problematiky.

Rigorózní práce v oboru Učitelství výchovy ke zdraví pro základní školy

Tvorba rigorózní práce vychází z obecných pokynů pro rigorózní řízení². Rigorózní práci uchazeč dokládá, že získal schopnost samostatné práce s novými teoretickými a praktickými poznatky a prokázal znalost vědecké metodologie a výzkumných metod.

Rozsah rigorózní práce je přibližně 100 normostran, tj. 180 000 znaků včetně mezer.

Bakalářské práce ve studijním programu Učitelství pro mateřské školy

Bakalářské práce vedené na KTVVZ v rámci tohoto programu musí splňovat podmínky standardu zveřejněného na stránkách katedry primární pedagogiky: <https://katedry.ped.muni.cz/primarni-pedagogika/wp-content/uploads/sites/18/2019/02/standard-bp-ums-2018-finale.pdf>

Diplomové práce ve studijním programu Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Diplomové práce vedené na KTVVZ v rámci tohoto programu musí splňovat podmínky standardu zveřejněného na stránkách katedry primární pedagogiky: <https://katedry.ped.muni.cz/primarni-pedagogika/wp-content/uploads/sites/18/2019/02/standard-dp-u1zs.pdf>

Rámcové tematické okruhy závěrečných prací na KTVVZ

Kurikulum výchovy ke zdraví v MŠ a ZŠ

- Implementace výchovy ke zdraví do školní praxe
- Rozvoj zdravotní gramotnosti dětí a dospívajících
- Implementace první pomoci do školní praxe
- Psychodidaktika výchovy ke zdraví, pedagogický konstruktivismus ve výchově ke zdraví
- Školní vzdělávací programy a výchova ke zdraví
- Optimalizace výuky výchovy ke zdraví

Podpora zdraví u dětí předškolního a školního věku

- Strategie zvládnutí zátěžových situací
- Prevence závislostního chování
- Prevence obezity
- Výživa a výživový režim dětí
- Prevence poruch příjmu potravy
- Problematika osobního bezpečí dětí a dospívajících
- Problematika novodobého rizikového chování
- Životní styl dětí a dospívajících – rizikové a protektivní faktory
- Zdraví v kontextu rodiny

Problematika tělesné výchovy v MŠ:

- Předškolní vzdělávání v zahraničí se zaměřením na pohybové aktivity
- Zdravotně orientovaná zdatnost u dětí předškolního věku
- Podpora pohybového režimu dětí předškolního věku – monitoring, novinky, náměty, motivace, aktivizace
- Pohybové aktivity s využitím náčiní (velký míč, bosa, overball) a netradičních pomůcek
- Terénní činnosti s pohybovými aktivitami v MŠ
- Bruslení dětí v předškolním věku

---

² Rigorózní řízení: <http://www.ped.muni.cz/studium/rigorozni-rizeni>

- Atletika – hody, běhy, skoky v předškolním věku
- Úpolové hry pro předškoláky
- Pohybové pohádky pro předškoláky
- Zdravotně orientované cvičení bez náčiní, s tradičním či netradičním náčiním pro děti předškolního věku
- Gymnastické a psychomotorické hrátky pro děti v MŠ

Problematika tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ:

- Kvalita výuky tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ
- Tělesná výchova na 1. stupni ZŠ v zahraničí
- Integrovaná terénní výuka na 1. stupni ZŠ
- Zdravotně orientovaná zdatnost na 1. stupni ZŠ v ČR i v zahraničí
- Integrace vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět a Tělesná výchova
- Podpora pohybového režimu dětí mladšího školního věku – monitoring, novinky, náměty, motivace, aktivizace
- Zkvalitňování výuky tělesné výchovy na 1. stupni ZŠ
- Zdravotně orientované pohybové aktivity ve výuce tělesné výchovy a ve volném čase – na suchu i ve vodě
- Program terénní výuky s pohybovými aktivitami na 1. stupni ZŠ
- Pohybové hry na 1. stupni ZŠ – podpůrný materiál pro výuku
- Základy vodní turistiky pro děti mladšího školního věku
- Úpolové hry na 1. stupni ZŠ
- Pohybové pohádky pro 1. stupeň ZŠ
- Zdravotně orientované cvičení bez náčiní, s tradičním či netradičním náčiním pro děti mladšího školního věku
- Gymnastika a tanec na 1. stupni ZŠ

Dne 15. 7. 2019

doc. PaedDr. Vladislav Mužík, CSc.

vedoucí KTVVZ